FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (fjärde avdelningen)
den 30 september 2004 *

I mål T-313/02,

David Meca-Medina, Barcelona (Spanien),

Igor Majcen, Ljubljana (Slovenien),

företrädda av J.-L. Dupont, advokat,

sökanden,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av O. Beynet och A. Bouquet, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

med stöd av

Republiken Finland, företrädd av T. Pynnä, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 1 augusti 2002 att avslå det klagomål som sökandena ingett mot Internationella olympiska kommittén (IOK), i syfte att få fastställt att vissa bestämmelser som denna antagit och som genomförts av Internationella simförbundet (FINA) samt vissa förfaranden för dopningkontroll strider mot de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om konkurrens och frihet att tillhandahålla tjänster (ärende COMP/38158 Meca-Medina och Majcen mot IOK),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av ordföranden H. Legal samt domarna V. Tiili och M. Vilaras,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören J. Palacio González,

med beaktande av det skriftliga förfarandet och efter att förhandling hållits den 21 april 2004,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser och faktiska omständigheter

1 Internationella olympiska kommittén (nedan kallad IOK) är den högsta myndigheten inom den olympiska rörelsen, vilken omfattar de olika internationella idrottsförbunden, häribland Internationella simförbundet (nedan kallat FINA).

2 FINA genomför inom simningen, genom sina Doping Control Rules (dopningsregler, i den lydelse som var tillämplig vid tidpunkten för omständigheterna i målet, nedan kallade DC), den olympiska rörelsens antidopningskod. I regel 1.2a i DC definieras dopning som en "förseelse när en förbjuden substans påträffas i vävnad eller vätskor från en idrottsutövares kropp". Denna definition ligger i linje med definitionen i artikel 2.2 i den ovannämnda antidopningskoden, där det anges att dopning skall anses vara "förekomst av en förbjuden substans i en idrottsutövares kropp, bruk av en sådan substans eller bruk av en förbjuden metod".

3 Nandrolon och dess metaboliter, norandrosteron (NA) och noretiocholanolon (NE) (nedan tillsammans kallade nandrolon), är förbjudna anabola substanser. Enligt den praxis som följs av 27 laboratorier som är ackrediterade av IOK och FINA, och för att ta hänsyn till endogen produktion av nandrolon, som således inte är förbjuden, anses förekomsten av denna substans i manliga idrottares kroppar utgöra dopning endast om koncentrationen överskrider ett gränsvärde på 2 nanogram (ng) per milliliter (ml) urin.

4 Första gången som en idrottare befinns ha dopat sig med en anabol steroid skall vederbörande avstängas i minst fyra år enligt regel 9.2a i DC. Detta straff kan emellertid mildras enligt regel 9.2 sista meningen i DC och reglerna 9.3 och 9.10 i DC, om idrottaren styrker att han eller hon inte har intagit den förbjudna substansen medvetet eller styrker hur nämnda substans har kunnat finnas i hans eller hennes kropp utan att idrottaren kan anses ha varit vårdslös.

5 Straffen utdöms av FINA:s Doping Panel (dopningskommitté), vars beslut kan överklagas till Court of Arbitration for Sport (skiljedomstolen för idrott, nedan kallad CAS) enligt regel 8.9 i DC. CAS har sitt säte i Lausanne och finansieras och administreras av ett självständigt organ inom IOK, International Council of Arbitration for Sport (Internationella rådet för skiljedom för idrott, nedan kallat ICAS).

6 Mot skiljedomar meddelade av CAS kan talan väckas vid den federala högsta domstolen i Schweiz, som är behörig domstol för prövning av talan mot internationella skiljedomar meddelade i Schweiz.

7 Sökandena är två professionella idrottsutövare som utövar långdistanssimning, som är simningens motsvarighet till maraton.

8 Vid en dopningskontroll som utfördes den 31 januari 1999 under världscupen i långdistanssimning i Salvador de Bahia (Brasilien), där sökandena hade slutat på första respektive andra plats, testade de båda positivt för nandrolon. Provresultatet för David Meca-Medina var 9,7 ng/ml och för Igor Majcen 3,9 ng/ml.

9 FINA:s Doping Panel beslutade den 8 augusti 1999 att avstänga sökandena i fyra år.

10 Sökandena överklagade avstängningsbeslutet till CAS, som genom skiljedom av den 29 februari 2000 fastställde detsamma.

11 Vetenskapliga experiment visade i januari 2000 att nandrolonets metaboliter kan produceras endogent av människokroppen vid intag av vissa livsmedel, som till exempel kött från okastrerade hangrisar, i halter som kan överskrida det tillåtna gränsvärdet.

12 Mot bakgrund av denna utveckling kom FINA och sökandena överens om att, genom ett skiljeavtal av den 20 april 2000, på nytt överlämna ärendet till CAS för omprövning.

13 CAS beslutade genom skiljedom av den 23 maj 2001 att förkorta sökandenas avstängningar till två år.

14 Sökandena har inte väckt talan mot denna skiljedom vid den federala högsta domstolen i Schweiz.

15 Genom skrivelse av den 30 maj 2001 ingav sökandena ett klagomål till kommissionen med stöd av artikel 3 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar [81] och [82] (EGT 13, s. 204; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8), angående en överträdelse av artiklarna 81 EG eller 82 EG.

16 I sitt klagomål ifrågasatte sökandena huruvida vissa bestämmelser som antagits av IOK och genomförts av FINA, som till exempel vissa förfaranden i fråga om dopningskontroll, var förenliga med de gemenskapsrättsliga bestämmelserna om konkurrens och frihet att tillhandahålla tjänster. För det första anförde sökandena att fastställandet av gränsvärdet på 2 ng/ml utgör ett samordnat förfarande mellan IOK och de 27 laboratorier som är ackrediterade av denna organisation. Enligt sökandena är detta gränsvärde dåligt underbyggt på vetenskaplig nivå och kan medföra att idrottsutövare som är oskyldiga eller helt enkelt vårdslösa avstängs. I sökandenas fall kunde provresultaten som visade att de överskridit gränsvärdet bero på att de ätit en maträtt som innehöll kött från okastrerade hangrisar. Vidare ansåg sökandena att det förelåg omständigheter som förstärkte gränsvärdets konkurrensbegränsande karaktär, nämligen att IOK hade antagit en objektiv ansvarsmekanism, och att det hade inrättats instanser med ansvar för att genom skiljedom lösa tvister inom idrotten (CAS och CIAS) vilka inte var tillräckligt självständiga i förhållande till IOK.

17 Enligt detta klagomål medför tillämpningen av dessa regler (nedan kallade de omtvistade antidopningsreglerna) att idrottsutövarnas ekonomiska friheter åsidosätts, vilka bland annat garanteras genom artikel 49 EG, och, ur konkurrensrättslig synvinkel, att de rättigheter som idrottsutövarna kan åberopa med stöd av artiklarna 81 EG och 82 EG åsidosätts.

18 Kommissionen delgav genom skrivelse av den 8 mars 2002 – med tillämpning av artikel 6 i kommissionens förordning (EG) nr 2842/98 av den 22 december 1998 om hörande av parter i vissa förfaranden enligt artiklarna [81] och [82] i EG-fördraget (EGT L 354, s. 18) – sökandena skälen till att den inte ansåg sig kunna bifalla klagomålet.

19 Sökandena lämnade genom skrivelse av den 11 april 2002 sina synpunkter på skrivelsen av den 8 mars 2002.

20 Genom beslut av den 1 augusti 2002 (nedan kallat det ifrågasatta beslutet) avslog kommissionen sökandenas klagomål, efter att ha analyserat de omtvistade antidopningsreglerna enligt konkurrensrättsliga bedömningskriterier och kommit fram till att dessa regler inte omfattades av förbudet i artiklarna 81 EG och 82 EG (punkterna 33–70 i det ifrågasatta beslutet).

Förfarande och parternas yrkanden

21 Sökandena har väckt förevarande talan genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 11 oktober 2002.

22 Genom särskild skrivelse som inkom till förstainstansrättens kansli samma dag ansökte sökandena med stöd av artikel 76a i förstainstansrättens rättegångsregler om att målet skulle handläggas skyndsamt. Förstainstansrätten avslog denna ansökan, vilket kommissionen hade yrkat i ett yttrande som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 oktober 2002.

23 Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 24 januari 2003 ansökte Republiken Finland om att få intervenera till stöd för kommissionen. Ordföranden på förstainstansrättens fjärde avdelning biföll denna ansökan genom beslut av den 25 februari 2003. Intervenienten inkom med sin interventionsinlaga den 7 april 2003.

24 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (fjärde avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet.

25 Sökandena och svaranden närvarade vid förhandlingen den 21 april 2004. Parterna utvecklade sin talan och svarade på förstainstansrättens frågor. Intervenienten närvarade inte vid förhandlingen, vilket fördes till protokollet.

26 Sökandena har yrkat att förstainstansrätten skall ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet.

27 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, och

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

28 Republiken Finland har yrkat att förstainstansrätten skall ogilla talan.

Domskäl

Parternas argument

29 Sökandena har anfört tre grunder till stöd för sin talan.

30 Enligt den första grunden har kommissionen gjort en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska och rättsliga omständigheterna, genom att anse att IOK inte är ett företag i den mening som avses i gemenskapsdomstolarnas rättspraxis.

31 Enligt den andra grunden har kommissionen gjort en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska och rättsliga omständigheterna, genom att anse att den begränsning av idrottsutövarnas frihet som följer av de omtvistade antidopningsreglerna inte är en konkurrensbegränsning i den mening som avses i artikel 81 EG av det skälet att en sådan begränsning är nödvändig för att idrottstävlingar skall kunna anordnas och genomföras på ett riktigt sätt och att den inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målet att bekämpa dopning. Kommissionen har på ett felaktigt sätt tillämpat de kriterier som uppställdes i domstolens dom av den 19 februari 2002 i mål C-309/99, Wouters m.fl. (REG 2002, s. I-1577) (nedan kallad domen i målet Wouters).

32 Enligt den tredje grunden har kommissionen gjort en uppenbart oriktig bedömning av de faktiska och rättsliga omständigheterna, genom att i skäl 71 i det ifrågasatta beslutet ange följande: "Klagomålet innehåller inte några uppgifter som gör det möjligt att anse att en medlemsstat eller associerad stat skulle [ha] kunnat [åsidosätta] artikel 49 EG. Det finns nämligen inga uppgifter som tyder på att en myndighet i en medlemsstat är ansvarig vid antagandet av rättsakter som skulle kunna strida mot friheten att tillhandahålla tjänster."

33 Kommissionen har inledningsvis gjort gällande att det är uppenbart att talan saknar grund, eftersom syftet med den är att med stöd av konstlade konkurrensrättsliga skäl ifrågasätta en idrottslig bestraffning och vetenskapliga kriterier som fastställts för att bekämpa dopning. Kommissionen har vidare i sitt svaromål på de tre grunderna för ogiltigförklaringsyrkandet motiverat sin analys i det ifrågasatta beslutet. Kommissionen har för det första gjort gällande att den i punkt 37 i det ifrågasatta beslutet angav att IOK kan anses utgöra ett företag och att denna organisation inom den olympiska rörelsen skulle kunna anses utgöra en sammanslutning av nationella och internationella företagssammanslutningar. För det andra har kommissionen anfört att det var riktigt att i punkterna 55, 70 och 72 i det ifrågasatta beslutet fastställa att de omtvistade antidopningsreglerna inte omfattas av förbudet i artikel 81.1 EG och

artikel 82 EG och att den inte åsidosatte de kriterier som fastställdes i domen i målet Wouters. Slutligen anser kommissionen att det var riktigt att avslå klagomålet såvitt avser åsidosättande av artikel 49 EG, eftersom detta inte innehöll några uppgifter som gjorde det möjligt att anse att en medlemsstat eller associerad stat skulle [ha] kunnat [åsidosätta] nämnda bestämmelse (punkt 71 i det ifrågasatta beslutet).

34 Republiken Finland har för sin del gjort gällande att idrott kan betraktas från två synpunkter. Dels finns själva idrottsverksamheten, som spelar en social, förenande och kulturell roll, dels finns en ekonomisk verksamhet som är knuten till idrotten. Domstolen har fastställt att idrott endast omfattas av gemenskapsrätten försåvitt det är fråga om en ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 EG (dom av den 12 december 1974 i mål 36/74, Walrave och Koch, REG 1974, s. 1405, punkt 8, svensk specialutgåva, volym 2, s. 409, nedan kallad domen i målet Walrave, av den 15 december 1995 i mål C-415/93, Bosman, REG 1995, s. I-4921, punkt 73, nedan kallad domen i målet Bosman, och av den 11 april 2000 i de förenade målen C-51/96 och C-191/97, Deliège, REG 2000, s. I-2549, punkt 41, nedan kallad domen i målet Deliège). Idrottsverksamhet i egentlig mening och de regler som är en del av denna verksamhet, som till exempel antidopningsregler, omfattas således inte av tillämpningsområdet för gemenskapens konkurrensrätt. Av detta skäl anser Republiken Finland att det internationella systemet för dopningsbekämpning skulle försvagas om förstainstansrätten biföll sökandenas talan, vilket i sin tur skulle försvaga de värden som idrottsrörelsen har till syfte att främja.

Förstainstansrättens bedömning

35 Sökandena har i sin talan yrkat att ett beslut om avslag av ett klagomål som fattats inom ramen för ett förfarande enligt artiklarna 81 EG och 82 EG skall ogiltigförklaras. Talan ger huvudsakligen upphov till frågan huruvida antidopningsregler kan ifrågasättas enligt artikel 49 EG, som rör friheten att tillhandahålla tjänster, och vilka följder detta eventuellt har enligt gemenskapens konkurrensrätt.

36 För att besvara denna fråga, som är avgörande för målets utgång, samt parternas grunder och argument är det nödvändigt att definiera de omtvistade antidopningsreglernas natur och innehåll mot bakgrund av domstolens rättspraxis angående tillämpningen av EG-fördragets bestämmelser om de ekonomiska friheterna – särskilt bestämmelserna om fri rörlighet för arbetstagare, frihet att tillhandahålla tjänster och konkurrens – på idrottsregler.

Tillämpningen av EG-fördragets bestämmelser om de ekonomiska friheterna på idrottsregler

37 Förstainstansrätten erinrar inledningsvis om att det följer av domstolens fasta rättspraxis att idrottsutövning, med hänsyn till gemenskapens mål, endast omfattas av gemenskapsrätten försåvitt den utgör en ekonomisk verksamhet i den mening som avses i artikel 2 EG (domstolens dom i målet Walrave, punkt 4, och av den 14 juli 1976 i mål 13/76, Donà, REG 1976, s. 1333, punkt 12, svensk specialutgåva, volym 3, s. 169, nedan kallad domen i målet Donà, domen i målet Bosman, punkt 73, domen i målet Deliège, punkt 41, och dom av den 13 april 2000 i mål C-176/96, Lehtonen och Castors Braine, REG 2000, s. I-2681, nedan kallad domen i målet Lehtonen, punkt 32). Domstolen har för övrigt medgett att idrottsverksamhet är av stor social betydelse inom gemenskapen (domen i målet Bosman, punkt 106, och domen i målet Deliège, punkt 41).

38 Denna rättspraxis stöds för övrigt av förklaring nr 29 om idrott, vilken bifogats slutakten från den konferens som antog Amsterdamfördraget. Där betonas idrottens sociala betydelse, och Europeiska unionens organ uppmanas att särskilt uppmärksamma det som är särskilt kännetecknande för amatöridrotten. Förklaringen överensstämmer särskilt med nämnda rättspraxis såvitt den avser situationer där idrottsutövning utgör ekonomisk verksamhet (domen i målet Deliège, punkt 42).

39 Om en idrottsverksamhet har karaktären av ett avlönat arbete eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning omfattas den allt efter omständigheterna av tillämpningsområdet för de särskilda bestämmelserna i artikel 39 EG och följande artiklar eller artikel 49 EG och följande artiklar (domen i målet Walrave, punkt 5, domen i målet Donà, punkterna 12 och 13, och domen i målet Bosman, punkt 73).

40 Enligt domstolen är således de förbud som föreskrivs i dessa fördragsbestämmelser tillämpliga på regler som antagits på idrottsområdet och som rör det ekonomiska inslag som kan finnas i idrottsverksamhet. Domstolen har härvid fastställt att regler om betalning av ersättning vid övergångar av professionella spelare mellan klubbar (övergångsklausuler) eller om begränsningar av antalet professionella spelare från andra medlemsstater som klubbarna får använda vid matcher (regler om sammansättningen av klubbarnas lag) eller regler i vilka det föreskrivs – utan sakliga skäl som endast berör idrotten eller som motiveras av att situationen skiljer sig från en spelare till en annan – olika sista datum för övergångar av spelare från andra medlemsstater (klausuler om sista datum för övergångar) omfattas av tillämpningsområdet för dessa fördragsbestämmelser och de förbud som föreskrivs i dem (se domen i målet Bosman, punkterna 114 och 137, domen i målet Lehtonen, punkt 60, och domstolens dom av den 8 maj 2003 i mål C-438/00, Deutscher Handballbund mot Maros Kolpak, REG 2003, s. I-4135, nedan kallad domen i målet Kolpak, punkterna 56–58).

41 De förbud som föreskrivs i dessa fördragsbestämmelser omfattar däremot inte rent idrottsliga regler, det vill säga regler som rör frågor som endast berör idrotten och som i sig inte har något med ekonomisk verksamhet att göra (domen i målet Walrave, punkt 8). Sådana regler, som rör idrottstävlingars speciella karaktär och sammanhang, är nämligen nödvändiga för att dessa tävlingar skall kunna anordnas och genomföras på ett riktigt sätt och de kan inte anses utgöra en inskränkning av de gemenskapsrättsliga reglerna om fri rörlighet för arbetstagare och frihet att tillhandahålla tjänster. I detta sammanhang har domstolen fastställt att regler om sammansättningen av landslag (domen i målet Walrave, punkt 8, och domen i målet Donà, punkt 14) eller regler om hur idrottsförbunden väljer ut vilka av dess medlemmar som får delta i internationella tävlingar på hög nivå (domen i målet Deliège, punkt 64) skall anses utgöra rent idrottsliga regler, som således till sin natur

inte omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 39 EG och 49 EG. Bland dessa "spelregler" i inskränkt mening ingår även till exempel regler om hur långa matcherna skall vara eller hur många spelare som får finnas på banan, eftersom idrotten endast kan existera eller fungera inom ramen för fastställda regler. Denna inskränkning av tillämpningsområdet för de nämnda fördragsbestämmelserna får emellertid inte gå utöver sitt egentliga syfte (domen i målet Walrave, punkt 9, domen i målet Donà, punkt 15, domen i målet Bosman, punkterna 76 och 127, domen i målet Deliège, punkt 43, och domen i målet Lehtonen, punkt 34).

42 Förstainstansrätten påpekar att domstolen i de ovannämnda domarna inte hade att pröva de ifrågavarande idrottsreglerna mot bakgrund av fördragets bestämmelser om konkurrens (se, i detta avseende, domen i målet Bosman, punkt 138, domen i målet Deliège, punkterna 36?40, och domen i målet Lehtonen, punkt 28). De principer som fastställts i rättspraxis i fråga om tillämpningen av de gemenskapsrättsliga reglerna om fri rörlighet för arbetstagare och frihet att tillhandahålla tjänster på idrottsregler gäller likväl även i fråga om fördragsbestämmelserna om konkurrens. Det förhållandet att rent idrottsliga regler inte har något med ekonomisk verksamhet att göra, vilket enligt domstolen har till följd att de inte omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 39 EG och 49 EG, innebär nämligen även att dessa regler inte har något att göra med ekonomiska konkurrensförhållanden, vilket har till följd att de inte heller omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 81 EG och 82 EG. Omvänt omfattas regler som inte är rent idrottsliga, även om de har antagits på idrottsområdet, men som rör det ekonomiska inslag som kan finnas i idrottsverksamhet såväl av tillämpningsområdet för artiklarna 39 EG och 49 EG som av tillämpningsområdet för artiklarna 81 EG och 82 EG, och de kan i förekommande fall strida mot de friheter som garanteras genom dessa bestämmelser (se generaladvokaten Lenz förslag till avgörande i målet Bosman, REG 1995, s. I-4930, punkterna 253–286, särskilt punkterna 262, 277 och 278, generaladvokaten Cosmas förslag till avgörande i målet Deliège, REG 2000, s. I-2553, punkterna 103–112, och generaladvokaten Albers förslag till avgörande i målet Lehtonen, REG 2000, s. I-2685, punkterna 110 och 115) och bli föremål för ett förfarande enligt artiklarna 81 EG och 82 EG.

43 Det är mot bakgrund av dessa överväganden som förstainstansrätten skall definiera beskaffenheten av antidopningsregler, i förevarande fall de omtvistade antidopningsreglerna.

Beskaffenheten av de omtvistade antidopningsreglerna

44 Det är visserligen riktigt att idrott på hög nivå i stor utsträckning har blivit en ekonomisk verksamhet. Det kan emellertid konstateras att kampen mot dopning inte har något ekonomiskt syfte. För det första är nämligen syftet med denna kamp att bevara idrottsandan (fair play), utan vilken idrotten, oavsett om den utövas på amatör- eller professionell nivå, inte längre är idrott. Detta är ett rent socialt syfte, som i sig motiverar kampen mot dopning. För det andra saknar inte dopningsprodukter negativa fysiologiska effekter, och denna kamp syftar därför till att bevara idrottsutövarnas hälsa. Förbudet mot dopning är ett särskilt uttryck för kravet på fair play och är således en av de viktigaste reglerna inom idrotten.

45 Det skall för övrigt påpekas att den idrottsliga handlingen i sig är en ideell och icke-ekonomisk handling, även om idrottsutövaren utför den inom ramen för en professionell idrottsverksamhet. Med andra ord berör förbudet mot dopning och antidopningsreglerna uteslutande – även om den idrottsliga handlingen utförs av en professionell idrottsutövare – en icke-ekonomisk dimension av denna handling, som utgör själva dess natur.

46 Dessa överväganden återspeglas i kommissionens meddelande "Gemenskapsplan för stöd till kampen mot dopning inom idrotten" av den 1 december 1999 (KOM(1999) 643 slutlig), i vilket det anges att dopning "[utgör] den logiska motsägelsen till idrotten och de värden den traditionellt företräder", i kommissionens arbetsdokument av den 29 september 1998 med titeln "Gemenskapens åtgärder inom idrotten: utveckling och perspektiv", i vilken det anges att "idrotten spelar en uppbyggglig roll i samhället" genom att tillföra "värden som är förknippade med 'fair play', solidaritet, lojal konkurrens och laganda", och i kommissionens rapport till Europeiska rådet om hur man kan bevara den nuvarande uppbyggnaden av idrotten och upprätthålla idrottens sociala funktion inom gemenskapen av den 10 december 1999 (KOM(1999) 644 slutlig, även kallad Helsingforsrapporten), i vilken det anges att "[d]e regler som är avhängiga av idrotten i första hand [är] 'spelreglerna' och att "[s]yftet med dessa regler inte [är] att snedvrida konkurrensen".

47 Av det anförda följer att förbudet mot dopning grundas på rent idrottsliga överväganden och att det således inte har något att göra med ekonomiska överväganden. Detta konstaterande medför, mot bakgrund av den rättspraxis och de överväganden som anges i punkterna 37–42 i denna dom, att antidopningsreglerna inte – liksom de bestämmelser som domstolen prövade i domarna i målen Walrave, Donà och Deliège – kan omfattas av fördragets bestämmelser om de ekonomiska friheterna, i synnerhet inte av artiklarna 49 EG, 81 EG och 82 EG. Antidopningsreglerna är nämligen nära förknippade med idrotten i sig.

48 Förstainstansrätten anser att detsamma måste gälla för de antidopningsregler som är omtvistade i förevarande fall.

49 För det första framgår det nämligen av handlingarna i målet att de nu omtvistade antidopningsreglerna inte har något diskriminerande syfte. Det kan särskilt framhållas att sökandena inte alls har påstått – utan snarare påstått det motsatta – att det gränsvärde som anges i punkt 3 i denna dom skulle tillämpas selektivt på vissa idrottsutövare eller grupper av idrottsutövare för att utmanövrera dem från tävlingar. Om en sådan diskriminering förelåg, skulle inskränkningen av tillämpningsområdet för fördragets bestämmelser om de ekonomiska friheterna, som enligt domstolen föreligger i fråga om rent idrottsliga regler (domen i målet Walrave, punkt 9), naturligtvis inte vara tillämplig på de nu aktuella reglerna. I sådant fall skulle denna inskränkning nämligen gå utöver sitt egentliga syfte, vilket är att bevara "idealet med ädel tävlan och andra idrottsideal" (generaladvokaten Cosmas ovannämnda förslag till avgörande i målet Deliège, punkterna 50 och 74). Sådana diskriminerande regler skulle således omfattas av tillämpningsområdet för fördragets bestämmelser om de ekonomiska friheterna och det skulle kunna föreligga ett åsidosättande av dessa friheter. Det skulle ankomma på kommissionen att inom ramen för ett förfarande enligt artiklarna 81 EG och 82 EG fastställa och vidta sanktionsåtgärder mot ett sådant åsidosättande, om de aktuella reglerna medförde ett brott mot konkurrensreglerna.

50 För det andra anser förstainstansrätten att det saknas skäl att godta de argument med stöd av vilka sökandena utifrån två olika angreppsvinklar har försökt ifrågasätta huruvida de omtvistade antidopningsreglerna är rent idrottsliga.

51 Utifrån den första angreppsvinkeln har sökandena gjort gällande att de omtvistade antidopningsreglerna skadar deras ekonomiska friheter på grund av att de medför ekonomiska återverkningar för dem.

52 Detta resonemang, som går ut på att regler inte kan vara rent idrottsliga om de medför ekonomiska återverkningar, strider mot domstolens rättspraxis.

53 Det är nämligen just om, för det första, idrottsregler medför ekonomiska återverkningar för professionella idrottsutövare och om, för det andra, vissa idrottsutövare anser att dessa regler är alltför långtgående som det uppstår en tvist och frågan uppkommer huruvida dessa regler är rent idrottsliga (detta var fallet med de regler som var föremål för prövning i domarna i målen Walrave, Deliège och Donà) eller huruvida de avser den ekonomiska dimensionen av idrottsverksamhet (detta var fallet med de regler som var föremål för prövning i domarna i målen Bosman, Lehtonen och Kolpak).

54 Utifrån samma angreppsvinkel har sökandena även påstått, bland annat vid förhandlingen, att det är på grund av att de omtvistade antidopningsreglerna är alltför långtgående som de innebär att idrottsutövarnas ekonomiska friheter (som är garanterade i fördraget) åsidosätts. Med andra ord skulle dessa regler, som för övrigt inte är diskriminerande, till den del de är alltför långtgående och just på grund av denna omständighet, ha blivit något annat än antidopningsregler och därmed något annat än rent idrottsliga regler.

55 Detta resonemang kan inte godtas. Det står nämligen klart att de omtvistade reglerna är antidopningsregler till sin natur. I synnerhet har de inte något diskriminerande syfte. Även om det styrktes att dessa regler är alltför långtgående, skulle detta inte innebära att reglerna upphörde att vara rent idrottsliga regler och att deras lagenlighet således skulle vara beroende av en bedömning enligt

konkurrensrättens ekonomiska kriterier, eftersom dessa regler inte går utöver sitt egentliga syfte, vilket är att bekämpa dopning och att bevara idrottsandan. Sökandena har för övrigt själva medgett att detta syfte är legitimt.

56 Utifrån den andra angreppsvinkeln har sökandena i sin ansökan anfört att de omtvistade antidopningsreglerna inte endast införts av altruistiska skäl och hälsoskyddsskäl, utan att de även grundas på ekonomiska överväganden från IOK:s sida, i synnerhet det principiellt legitima målet att förhindra att de olympiska spelens ekonomiska potential minskar genom dopningsskandaler. Detta resonemang går ut på att de omtvistade antidopningsreglerna inte är rent idrottsliga regler, och det kan därför inte godtas.

57 Det förhållandet att IOK eventuellt hade som mål att bevara de olympiska spelens ekonomiska potential – ett mål som enligt sökandena själva är legitimt – när den fastställde de omtvistade antidopningsreglerna medför inte i sig att dessa regler inte skall anses vara rent idrottsliga.

58 Även om det vore styrkt – vilket inte är fallet – att IOK uteslutande agerade utifrån sina egna ekonomiska intressen, finns det skäl att anse att denna organisation skulle ha använt det gränsvärde som är lämpligast ur vetenskaplig synpunkt. IOK:s ekonomiska intresse måste nämligen anses vara att ha de vetenskapligt mest exakta antidopningsreglerna, detta för att både säkerställa att nivån på idrottstävlingar är så hög som möjligt (vilket således skapar mediaintresse) och att förhindra skandaler som skulle kunna inträffa om oskyldiga idrottsutövare systematiskt blev avstängda.

59 Härav följer att det saknas skäl att godta sökandenas argument att det skulle gynna IOK:s ekonomiska intressen att fastställa ett alltför lågt gränsvärde, eftersom detta argument är ovidkommande och ovederhäftigt.

60 Förstainstansrätten anser att kommissionen drog en riktig slutsats när den i punkt 72 i det ifrågasatta beslutet fastställde att "de regler och den praxis som nu är i fråga inte omfattas av förbudet i artiklarna [81] EG och [82] EG."

61 Kommissionen kom fram till denna slutsats genom att i punkt 40 i det ifrågasatta beslutet först påpeka att de omtvistade antidopningsreglerna inte har ett konkurrensbegränsande syfte, detta efter att ha angett att bedömningen av huruvida dessa regler är förenliga med artikel 81 EG förutsätter en prövning av huruvida dessa regler, i det rättsliga och ekonomiska sammanhang i vilket de genomförs, har till syfte eller verkan att begränsa konkurrensen. Enligt kommissionen är det fråga om instrument som enbart är ägnade att bekämpa dopning och vars enda syfte är att kunna fastställa vilka idrottsutövare som har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter i fråga om bruk av förbjudna substanser och metoder och bestraffa dessa personer (punkt 41 i det ifrågasatta beslutet). Beträffande de omtvistade antidopningsreglernas inverkan på konkurrensen ansåg kommissionen att reglerna skulle kunna medföra att idrottsutövarnas handlingsfrihet begränsades, men att en sådan begränsning inte nödvändigtvis är konkurrensbegränsning i den mening som avses i artikel 81 EG, eftersom den kan vara nödvändig för att idrottstävlingar skall kunna anordnas och genomföras på ett riktigt sätt (punkt 42 i det ifrågasatta beslutet). Därefter gjorde kommissionen en analys på grundval av domen i målet Wouters och drog härav slutsatsen att de omtvistade antidopningsreglerna är nära förknippade med målet att idrottstävlingar skall genomföras på ett riktigt sätt, att de är nödvändiga för att effektivt bekämpa dopning och att begränsningen av idrottsutövarnas handlingsfrihet inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. Enligt kommissionen omfattas reglerna således inte av förbudet i artikel 81 EG (punkt 55 i det ifrågasatta beslutet).

62 Som svar på en fråga från förstainstansrätten vid förhandlingen förklarade kommissionen att det ifrågasatta beslutet är grundat på domarna i målen Walrave, Donà och Deliège (se punkterna 37 och 41 i denna dom) och således på konstaterandet att de omtvistade antidopningsreglerna är rent idrottsliga regler. Kommissionen angav vidare att den prövade de omtvistade antidopningsreglerna – trots att de är rent idrottsliga – enligt konkurrensrätten och den analysmetod som

anges i domen i målet Wouters, men att denna prövning gjordes "i andra hand" eller att den var "överflödig". Kommissionen ville särskilt försäkra sig om att de omtvistade antidopningsreglerna inte var diskriminerande.

63 På denna sistnämnda punkt erinrar förstainstansrätten om att sökandena i sitt klagomål inte påstod att de omtvistade antidopningsreglerna var diskriminerande. Det var tvärtom ostridigt att de var tillämpliga på samtliga idrottsutövare. I det ifrågasatta beslutet anses för övrigt denna ostridiga omständighet vara notorisk, och kommissionen nöjde sig med att endast nämna den i punkt 50 i beslutet.

64 När det gäller den mer allmänna frågan om kommissionens konkurrensrättsliga analys av de omtvistade antidopningsreglerna, som gjordes i andra hand eller som var överflödig enligt vad den själv har uppgett, anser förstainstansrätten att en sådan prövning faktiskt inte var nödvändig, eftersom det rörde sig om rent idrottsliga regler och med hänsyn till domarna i målen Walrave, Donà och Deliège.

65 Det skall för övrigt påpekas att det nu aktuella fallet skiljer sig från det mål som gav upphov till domen i målet Wouters. De bestämmelser som var i fråga i målet Wouters rörde ett marknadsagerande – upprättandet av nätverk mellan advokater och revisorer – och de var tillämpliga på en i grunden ekonomisk verksamhet, nämligen advokatverksamhet. De regler som är i fråga i förevarande fall rör däremot ett beteende (dopning) som inte kan anses utgöra ett marknadsagerande – i annat fall skulle idrotten förstöras – och de är tillämpliga på en verksamhet (idrottsutövande) som i sig själv inte har något att göra med ekonomiska överväganden, såsom anförts ovan i punkt 45.

66 Förstainstansrätten anser likväl att hänvisningen till den analysmetod som anges i domen i målet Wouters under alla omständigheter inte föranleder en annan bedömning än den som kommissionen gjorde i det ifrågasatta beslutet, nämligen att de omtvistade antidopningsreglerna inte omfattas av tillämpningsområdet för artiklarna 81 EG och 82 EG, eftersom denna bedömning slutligen grundar sig på konstaterandet att de omtvistade antidopningsreglerna är rent idrottsliga regler.

67 Det förhållandet att de omtvistade antidopningsreglerna är rent idrottsliga innebär att sökandena endast kan ifrågasätta dessa regler med stöd av idrottsliga regler och att det endast är rättskipningsorganen för idrottstvister som är behöriga att göra en prövning. Förstainstansrätten erinrar härvid om att sökandena förfogade över rättsmedel som de endast delvis utnyttjade. De avstod nämligen från att väcka talan vid högsta federala domstolen i Schweiz mot CAS skiljedom av den 23 maj 2001.

68 Förstainstansrätten konstaterar, med beaktande av det som anförts ovan, att de tre grunder som sökandena anfört till stöd för sin talan om ogiltigförklaring saknar betydelse. De två första grunderna, som avser att kommissionen gjorde en uppenbart oriktig bedömning dels när den ansåg att IOK är ett företag, dels vid tillämpningen av kriterierna i domen i målet Wouters, bygger nämligen på det felaktiga antagandet att de omtvistade antidopningsreglerna omfattas av konkurrensrätten. Den tredje grunden avser att kommissionen gjorde en uppenbart oriktig bedömning vid tillämpningen av artikel 49 EG och bygger på det felaktiga antagandet att de omtvistade antidopningsreglerna omfattas av denna bestämmelse. Talan kan således inte bifallas på dessa grunder och det är inte nödvändigt att pröva dem närmare.

69 Talan skall således ogillas och det är inte nödvändigt att bifalla sökandenas begäran om att två vetenskapliga experter skall höras som vittnen.

Rättegångskostnader

70 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökandena skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökandena har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas. Enligt artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna skall medlemsstater som har intervenerat i ett mål bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (fjärde avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Sökandena skall bära sina rättegångskostnader samt ersätta kommissionens rättegångskostnader.

3) Republiken Finland skall bära sin rättegångskostnad.

Legal Tiili Vilaras

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 30 september 2004.

H. Jung

Justitiesekreterare

H. Legal

Ordförande